

ТЕОРЕТИЧНА МЕХАНІКА.

Частина 2. Динаміка.

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	13 Механічна інженерія
Спеціальність	131 Прикладна механіка
Освітня програма	Інжиніринг зварювання, лазерних та споріднених технологій
Статус дисципліни	Нормативна
Форма навчання	Очна (денна)
Рік підготовки, семестр	2 курс, осінній семестр
Обсяг дисципліни	150 годин (5 кредитів ЄКТС): лекції – 36 годин; практичні – 36 годин; СРС – 78 години
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Екзамен / МКР, РГР
Розклад занять	За розкладом університету, http://roz.kpi.ua/
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	докт. фіз.-мат. наук, професор, Янчевський Ігор Владиславович, yanchevskyi.igor@lil.kpi.ua
Профіль викладача	Лектор: https://intellect.kpi.ua/profile/yiv22
Розміщення курсу	https://classroom.google.com/c/NzQ0NTU0NzE3Njk5

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Навчальна дисципліна «Теоретична механіка. Частина 2. Динаміка» є частиною дисципліни теоретична механіка, у якій вивчають запис і методи розв'язання диференціальних рівнянь руху вільної та невільної матеріальної точки, твердих тіл, механічних систем та окремих їх точок (аналітичні, графічні, чисельні).

Вивчення дисципліни базується на широкому використанні знань зі статики та кінематики, отриманими при вивчені попереднього модулю «Теоретична механіка. Частина 1. Статика, Кінематика» і математичних методів диференціальних та інтегральних обчислень, теорії диференціальних рівнянь, теорії векторної алгебри, постановки задачі Коші і тому її вивчення вимагає наявність базових знань з елементарної і вищої математики, евклідової геометрії, аналітичної алгебри, нарисної геометрії, загальної фізики.

Мета вивчення дисципліни «Теоретична механіка. Частина 2. Динаміка» – дати студентам теоретичні знання і практичні уміння з питань побудови математичних моделей та складання диференціальних рівнянь руху матеріальної точки, твердих тіл, оволодіти деякими методами їх розв'язання, запису початкових та граничних умов її руху, дослідження прямолінійних коливань точки.

Предмет навчальної дисципліни «Теоретична механіка. Частина 2. Динаміка» вивчає математичні моделі руху (у вигляді диференціальних рівнянь), що пов'язані з рухом як найпростіших матеріальних об'єктів, так і складних механічних систем, основні закони та поняття класичної механіки, загальні методи складання рівнянь руху (математичних моделей руху) та рівноваги тіл, а також методи їх аналізу.

Вивчення дисципліни дозволить сформувати наступні фахові компетентності:

ФК1. Здатність аналізу матеріалів, конструкцій та процесів на основі законів, теорій та методів математики, природничих наук і прикладної механіки.

ФК5. Здатність використовувати аналітичні та чисельні математичні методи для вирішення задач прикладної механіки, зокрема здійснювати розрахунки на міцність, витривалість, стійкість, довговічність, жорсткість в процесі статичного та динамічного навантаження з метою оцінки надійності деталей і конструкцій машин.

Завершитись навчання має наступними програмними результатами:

РН1. Вибирати та застосовувати для розв'язання задач прикладної механіки придатні математичні методи;

РН6. Створювати і теоретично обґрунтовувати конструкції машин, механізмів та їх елементів на основі методів прикладної механіки, загальних принципів конструювання, теорії взаємозамінності, стандартних методик розрахунку деталей машин;

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

(місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Дисципліна «Теоретична механіка» має міждисциплінарний характер. За структурно-логічною схемою програми підготовки бакалавра навчальній дисципліні «Теоретична механіка» передують такі дисципліни, як «Вища математика», «Загальна фізика», «Інженерна та комп’ютерна графіка».

Цей курс дає студенту конкретні знання для складання математичної моделі будь-якого можливого руху або рівноваги окремих матеріальних точок, твердих тіл та механічних систем, навички запису диференціальних рівнянь руху, постановки задачі Коші для конкретних об'єктів дослідження, закріплює знання з розв'язування цих рівнянь, і є фундаментом для вивчення таких дисциплін, як гідро- і аеродинаміка, теорії коливань, пружності, пластичності і оболонок, механіка суцільного середовища.

У дисципліні знайшли відображення сучасні запитання про задачі та методи складання диференціальних рівнянь руху механічних систем, які застосовують як у різних галузях машинобудування, так і у дисциплінах «Теорія механізмів і машин», «Опір матеріалів», «Деталі машин» », «Механіка рідини та газу», «Гіdraulіка».

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Динаміка матеріальної точки

- 1.1. Динаміка вільної та невільної матеріальних точок
- 1.2. Вільні та вимушенні коливання
- 1.3. Динаміка відносного руху

Розділ 2. Загальні теореми динаміки

- 2.1. Теорема про рух центру мас
- 2.2. Теорема про зміну кількості руху
- 2.3. Теорема про зміну кінетичного моменту
- 2.4. Теорема про зміну кінетичної енергії
- 2.5. Динаміка поступального руху тіла змінної маси.

Розділ 3. Елементи аналітичної механіки

- 3.1. Принцип д'Аламбера
- 3.2. Принцип Лагранжа. Принцип д'Аламбера-Лагранжа
- 3.3. Рівняння Лагранжа II-го роду

Розділ 4. Післямова

- 4.1. Елементарна теорія удару.
- 4.2. Наближена теорія гіроскопів.
- 4.3. Потенціальне силове поле.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Павловський М.А. Теоретична механіка: Підручник. – К.: Техніка, 2002. – 512 с.
2. Черниш О., Яременко В., Березовий М. Теоретична механіка. Навчальний посібник - К. : Центр навчальної літератури. – 2018. – 760 с.
3. Теоретична механіка / Під редакцією І. Кузьо. – Х.: Фоліо, 2017. – 784 с.
4. Лобас Л.Г., Лобас Людм. Г. Теоретична механіка: Підручник для ст. вищ. техн. навч. закладів. – К.: ДЕТУТ, 2008. – 406 с.
5. Теоретична механіка: Кінематика твердого тіла, динаміка матеріальної точки: Розрахунково-графічна робота. [Електронний ресурс]: навч. посіб. / І.В. Янчевський, В.Ф. Кришталь; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. – 88 с.
6. Теоретична механіка-3. Методичні вказівки для проведення практичних занять / Уклад.: Губська В.В., Кришталь В.Ф., Пікенін О.О. – К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. – 78 с.

Додаткова література:

7. Теоретична механіка: збірник задач: навч. посібник для студ. вищих навч. закл./ за ред. М. А. Павловського. – К.: Техніка, 2007. – 400 с.
8. Божидарнік В.В., Величко Л.Д. Методика розв'язування і збірник задач з теоретичної механіки. Навчальний посібник. – Луцьк: Надстиря, 2007. – 501 с.
9. Збірник задач з теоретичної механіки : навч. посіб. / Л. М. Мамаєв, О. В. Нікулін, В. Ю. Солод. – Кам'янське : ДДТУ, 2018. – 247 с.
10. Khurmi R.S., Khurmi N. A Textbook of Engineering Mechanics. – S. Chand Publishing, 2019. – 755 p.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Тема	Зміст навчального заняття	Кількість годин			
		Лекц.	Практ.	CPC	Разом
Розділ 1. Динаміка матеріальної точки					
1.1. Динаміка вільної та невільної матеріальних точок	Вступ до курсу. Закони Ньютона. Диференціальні рівняння руху матеріальної точки. Дві основні задачі динаміки МТ. Пряма/Обернена задача динаміки МТ. Типи в'язей та їх рівняння. Динамічне рівняння руху невільної матеріальної точки.	4	4	4	12
1.2. Вільні та вимушенні коливання матеріальної точки	Класифікація коливань. Вільні та вимушенні коливання матеріальної точки без/з урахуванням сили опору середовища.Період та амплітуда вільних коливань. Явище биття, резонансу.	4	4	4	12

1.3. Динаміка відносного руху матеріальної точки	Закон відносного руху точки. Окремі випадки відносного руху точки. Умови відносного спокою. Принцип відносності класичної динаміки.	2	2	4	8
		10	10	12	32
Розділ 2. Загальні теореми динаміки					
2.1. Теорема про рух центру мас	Динаміка механічної системи. Міри механічного руху. Центр мас механічної системи. Теорема про рух центра мас системи	2	2	2	6
2.2. Теорема про зміну кількості руху	Кількість руху системи матеріальних точок. Імпульс сили. Теорема про зміну кількості руху у диференціальній/інтегральній формі	2	2	3	7
2.3. Теорема про зміну кінетичного моменту	Момент інерції. Теореми Гюйгенса-Штейнера. Момент кількості руху. Кінетичний момент. Теорема про зміну кінетичного моменту в диференціальній/інтегральній формі	2	2	3	7
2.4. Теорема про зміну кінетичної енергії	Кінетична енергія. Робота сили/пари сил. Теорема про зміну кінетичної енергії системи матеріальних точок	4	4	3	11
2.5. Динаміка поступального руху тіла змінної маси	Рівняння Мещерського. Задача Ціолковського.	2	2	2	6
		12	12	13	37
Розділ 3. Елементи аналітичної механіки					
3.1. Принцип д'Аlamбера	Принцип д'Аlamбера для системи точок. Головний вектор та головний момент сил інерції системи матеріальних точок.	2	2	2	6
3.2. Принцип Лагранжа. Принцип д'Аlamбера-Лагранжа	Дійсні та можливі переміщення. Ідеальна в'язь. Принцип можливих переміщень. Основне рівняння статики/динаміки	2	2	2	6
3.3. Рівняння Лагранжа II-го роду	Узагальнені координати. Узагальнені сили. Узагальнені умови рівноваги. Рівняння Лагранжа II-го роду.	4	4	3	11
		8	8	7	23
Розділ 4. Післямова					
4.1. Елементарна теорія удару	Удар. Основні визначення. Гіпотеза Ньютона. Прямий центральний удар двох куль. Теорема Остроградського-Карно. Фізичний маятник під дією удару. Центр удару	2	2	1	5
4.2. Елементарна теорія гіроскопу.	Гіроскоп. Властивості гіроскопів. Гіроскопічний момент. Модифіковані рівняння Ейлера. Умови незбурюваності.	2	2	1	5
4.3. Потенціальне силове поле	Потенціальне силове поле. Рівняння Лагранжа II-го роду для консервативної/дисипативної системи точок. Функція Релея	2	0	2	4
		6	4	4	14

<i>Розрахунково-графічна робота</i>			8	8
<i>Модульна контрольна робота</i>		2	4	6
<i>Підготовка до екзамену</i>			30	30
<i>Разом</i>	36	36	78	150

Платформа дистанційного навчання:

Для більш ефективної комунікації зі студентами та засвоєння ними теоретичного матеріалу використовується електронна пошта, сервіс Zoom для проведення онлайн-нарад та система Google Classroom, за допомогою яких:

- спрощується розміщення та обмін навчальним матеріалом;
- здійснюється зворотній зв'язок стосовно навчальних завдань;
- оцінюються виконання домашніх завдань;
- ведеться облік та оцінювання виконання плану навчальної дисципліни.

6. Самостійна робота студента

Самостійна робота студентів передбачає самостійне вивчення теоретичного матеріалу, викладеного у джерелах [1-4].

Також передбачено виконання розрахунково-графічної роботи (РГР) з використанням методичних рекомендацій [5, 6] для закріплення набутих теоретичних знань. Зазначена РГР має бути оформлена на аркушах формату А4 з рамкою і підшипта у вигляді звіту, на сторінках якого представлені розв'язки шести індивідуальних домашніх завдань з аналізом отриманих результатів. Теми індивідуальних завдань та орієнтовні терміни їх здачі та захисту наступні:

- Завдання 1. "Обернена задача динаміки матеріальної точки" – на 3му тижні навчання;
- Завдання 2. "Прямолінійні коливання матеріальної точки" – на 5му тижні;
- Завдання 3. "Теорема про зміну кінетичного моменту" – на 7му тижні;
- Завдання 4. "Теорема про зміну кінетичної енергії" – на 9му тижні;
- Завдання 5. "Принцип можливих переміщень" – на 12му тижні;
- Завдання 6 (не обов'язкове). "Рівняння Лагранжа II-го роду" – на 15му тижні.

Номери персональних варіантів індивідуальних завдань і уточненні терміни їх здачі представлені у відповідних папках дистанційного курсу або обговорюються з викладачем практичних занять.

Приклад оформлення титульного аркушу зазначеного звіту зображенено після розділу 9 даного Силабусу.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни

Правила відвідування занять

Відвідування лекцій та практичних занять не оцінюється, але фіксується в Google Classroom. Разом з тим, студентам рекомендується відвідувати всі заняття, оскільки на них викладається теоретичний та практичний матеріал та розвиваються навички, необхідні, зокрема, для виконання РГР, написання МКР, тощо.

Заохочувальні бали та штрафні бали

Заохочувальні бали можуть нараховуватися за некласичний/оригінальний підхід до розв'язання індивідуального завдання, за виконання творчих робіт: робота у наукових гуртках з підготовкою матеріалів доповідей або статей для публікації, участь у наукових і науково-практичних конференціях і семінарах, олімпіадах з дисципліни, конкурсах робіт, рефератів та оглядів наукових праць. Кількість нарахованих заохочувальних балів залежить від отриманих результатів і не може перевищувати 10% від семестрового балу, тобто $100 \times 0,1 = +10,0$ балів.

Штрафні бали можуть бути нараховані за порушення термінів виконання індивідуальних завдань РГР та систематичний пропуск занять без поважної причини. Кількість штрафних балів не може перевищувати 10% від семестрового балу, тобто $100 \times 0,1 = -10,0$ балів.

Академічна добросесність

Політика та принципи академічної добросесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Навчання іноземною мовою

Навчальна дисципліна «Теоретична механіка. Частина 2. Динаміка» не передбачає її вивчення англійською мовою. Однак у процесі викладання навчальної дисципліни можуть бути використані матеріали та джерела англійською мовою.

Враховуючи студенто-центраний підхід, допускається вивчення матеріалу за допомогою англомовних онлайн-курсів за тематикою, яка відповідає тематиці конкретних занять.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна «Теоретична механіка. Частина 2. Динаміка» може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами, окрім осіб з серйозними вадами зору, які не дозволяють виконувати завдання за допомогою персональних комп'ютерів, ноутбуків та/або інших технічних засобів.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (РСО)

Види контролю та бали за кожен елемент контролю:

№	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кількість	Усього
1	Виконання індивідуальних завдань РГР	38	6,4	6	38
2	Тестування	15	5	3	15
3	Модульна контрольна робота	12	12	1	12
4	Екзамен	35	35	1	35
Разом					100

Результати оголошуються студентам на заняттях або в дистанційній формі (у системі Google Classroom або e-mail).

Поточний контроль передбачає виконання РГР і тестування знань теоретичного матеріалу. РГР містить шість індивідуальних завдань, кожне з яких оцінюється за наступними критеріями

№ з/п	Індивідуальне завдання	%	Бал
1	Повністю виконане завдання з аналізом отриманого результату	86...100	5,45...6,4
2	Повністю виконане завдання із деякими зауваженнями до методики розв'язання	71...85	4,50...5,44
3	Завдання виконано, однак є суттєві помилки у методі розв'язання чи є зауваження до обраного підходу	60...70	3,8...4,49
4	Завдання виконано, однак містить принципові помилки у розв'язанні	36...59	2,3...3,79
5	Завдання не виконано	0	0
Максимальна кількість балів			6,4

Також впродовж вивчення дисципліни передбачено три тестування тривалістю 15 хвилин кожне. Зазначені тестування проводяться на лекції наприкінці вивчення тем 1.3, 2.5 і 4.1 і мають на меті перевірку рівня оволодіння студентами пройденого теоретичного матеріалу. Кожен тест містить по 10 завдань різного типу:

- завдання з вибором єдиної правильної відповіді;
- завдання з вибором декількох правильнох відповідей;
- завдання на завершення речення;
- завдання, яке містить певну задачу.

За правильну відповідь на питання студент отримує 0,5 бали, таким чином максимально можливий бал за кожен тест складає 5 балів.

Календарний рубіжний контроль.

В семестрі дві проміжні атестації студентів (далі – атестація). Метою проведення атестації є моніторинг виконання графіка освітнього процесу¹. Перша атестація проводиться на 8му тижні навчання, а умовою отримання позитивної атестації на ній – поточний рейтинг не менший 20 балів. Друга атестація проводиться на 14му тижні, а умовою отримання позитивної атестації на ній – поточний рейтинг не менший 35 балів.

Модульна контрольна робота (МКР) проводиться наприкінці вивчення третьої теми. Мета контрольної роботи – перевірка вміння застосовувати набуті теоретичні та практичні знання для дослідження динаміки механічних систем. Тривалість МКР – дві академічні години (одне практичне заняття) і проводиться з однієї з наступних тем:

2. Тема 1.2 «Вільні та вимушені коливання матеріальної точки»
1. Тема 2.4 «Теорема про зміну кінетичної енергії».
2. Тема 3.2 «Принцип Лагранжа. Принцип д'Аламбера-Лагранжа».

№ з/п	Модульна контрольна робота	%	Бал
1	Відповідь правильна (не менше 90% потрібної інформації)	91...100	10,9...12,0
2	Несуттєві помилки у відповіді (не менше 75% потрібної інформації)	76...90	9,1...10,8
3	Є недоліки у відповіді та певні помилки	60...75	7,2...9,0

¹Рейтингові системи оцінювання результатів навчання: Рекомендації до розроблення і застосування. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018.–20с.

	(не менше 60% потрібної інформації)		
4	Відповідь відсутня або не правильна	0	0
Максимальна кількість балів			12,0

Семестровий контроль: екзамен

Обов'язкові умови допуску до семестрового контролю		Критерій
1	Поточний рейтинг	$RD \geq 38$
2	Виконання РГР	Зараховано викладачем
3	Виконання МКР	Зараховано викладачем

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою²:

Кількість балів	Оцінка
100...95	Відмінно
94...85	Дуже добре
84...75	Добре
74...65	Задовільно
64...60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто викладачем згідно із наперед визначеними процедурами. Додаткова інформація стосовно процедури оскарження результатів: студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень. Детальніше: https://document.kpi.ua/2022_NOH-228

Додаткова інформація стосовно семестрового контролю

Екзаменаційний білет містить два теоретичні питання. Перелік усіх теоретичних питань наведений у розділі 9 даного Силабусу. Умови проведення екзамену оголошується напередодні встановленої дати, однак тривалість контролю не перевищуватиме 1,5 години. На екзамені студентам дозволяється впродовж короткого проміжку часу користуватись власним! конспектом лекцій.

9. Додаткова інформація з дисципліни

Орієнтовний перелік теоретичних питань, що виносяться на екзамен, наведений нижче:

1. Динаміка. Основні визначення розділу. Сформулювати закони Ньютона та закон незалежності дії сил. Основне рівняння динаміки вільної/невільної МТ у координатній та натуральній формах. Сформулювати зміст 1ої та 2ої задач динаміки МТ. Інтеграли рівнянь руху МТ. Початкові умови.
2. Диференціальне рівняння вільних малих коливань МТ без урахування сил тертя/з урахуванням сили опору середовища. Вид його розв'язку (при $h=0$; $h<\omega_0$; $h=\omega_0$; $h>\omega_0$). Визначення сталої інтегрування. Графіки. Логарифмічний декремент коливань.

²Оцінювання результатів навчання здійснюється за рейтинговою системою оцінювання відповідно до рекомендацій Методичної ради КПІ ім. Ігоря Сікорського, ухвалених протоколом № 7 від 29.03.2018 року.

3. Диференціальне рівняння вимушених малих коливань МТ без урахування сил тертя/з урахуванням сили опору середовища. Вид його розв'язку (при $r \neq \omega_0$; $r = \omega_0$ і $h < \omega_0$; $r = \omega_0$ і $h > \omega_0$). Визначення сталих інтегрування. Графіки. Явище биття. Коефіцієнт динамічності.
4. Центр мас механічної системи, визначення положення ц.м.. Теорема про рух ц. м. мех. системи. Закон збереження руху центра мас.
5. Кількість руху матеріальної точки (МТ) та механічної системи (системи МТ). Теорема про зміну кількості руху в диференціальній та в інтегральній формах. Закон збереження кількості руху.
6. Моменти інерції механічної системи (осьовий, полярний, планарний, відцентровий). Радіус інерції. Теореми Гюйгенса-Штейнера. Моменти інерції твердого тіла відносно довільній осі. Тензор інерції. Формули для обчислення моменту інерції однорідного стрижня, однорідного кільця та однорідного диска.
7. Момент кількості руху МТ відносно точки та осі. Кінетичний момент механічної системи (системи МТ) відносно точки та осі. Кінетичний момент обертового тіла. Теорема про зміну кінетичного момента в диференціальній та в інтегральній формах. Закон збереження кінетичного момента.
8. Кінетична енергія точки (к.е.) ТТ при просторову русі, теорема Кеніга. Формули для обчислення к.е. ТТ при поступальному його русі, обертальному русі навколо нерухомої точки/осі, при плоскопаралельному русі, у загальному випадку.
9. Робота сили на скінченному переміщенні. Робота сили, що діє на тіло, яке рухається поступально, на обертове тіло (робота моментів сил), робота сил тяжіння, сил пружності. Робота внутрішніх сил. Теорема про зміну кінетичної енергії.
10. Динаміка поступального руху тіла змінної маси. Рівняння Мещерського. Задача Ціолковського.
11. Принцип д'Аламбера для МТ, для механічної системи (системи МТ). Приклади.
12. Предмет аналітичної механіки. Основні поняття. Класифікація в'язей. Дійсні і можливі переміщення МТ. Число ступенів свободи системи. Загальне рівняння статики/динаміки.
13. Узагальнені координати механічної системи, узагальнені швидкості. Узагальнена сила і способи обчислення. Умова рівноваги мех. системи в узагальнених координатах.
14. Рівняння Лагранжа II-го роду в узагальнених координатах. Приклади застосування.
15. Елементарна теорія удару. Коефіцієнт відновлення. Теорема Остроградського-Карно.
16. Малі коливання механічної системи з двома ступенями свободи. Вільні та вимушенні коливання.
17. Наближена теорія гіроскопів.
18. Потенціальне силове поле. Рівняння Лагранжа II-го роду для консервативної/дисипативної системи точок.

Додаток

Приклад оформлення титульного аркуша для РГР

<p>Міністерство освіти і науки України Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» Кафедра динаміки і міцності машин та опору матеріалів.</p> <p>РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНА РОБОТА з теоретичної механіки. Частина 2. Динаміка</p> <p>Виконав: ст. гр. МА-41 Петренко М.</p> <p>Перевірив: доц. Шевченко В. П.</p> <p>Київ 2026</p>
--

Вихідні дані про робочу програму навчальної дисципліни (Силабус):

Складено проф. каф. динаміки і міцності машин та опору матеріалів,
докт. фіз.-мат. наук, професор Янчевський Ігор Владиславович

Ухвалено кафедрою динаміки і міцності машин та опору матеріалів
(протокол №15 від 26.06.25 р.)

Погоджено Методичною комісією НН MMI (протокол № 11 від 27.06.2025 р.)